

Dr. Bogdan Atanasiu, senior expert Institutul European pentru Performanța Clădirilor, Bruxelles

O strategie energetică durabilă trebuie să aibă întotdeauna ca element central eficientizarea consumului de energie pornind de la consumatorul final.

Dacă prețurile la energie cresc iar consumul casei în care locuiesc devine prea mare sau prea costisitor atunci încerc să găsec soluții. Dacă un specialist îmi recomandă să las o companie să foreze în grădină și să-mi dea cota parte din resursele extrase și să investesc în același timp într-o centrală de capacitate mai mare, în mod cert îl trimit la plimbare. În mod cert voi încerca să-mi eficientez consumul de energie prin achiziționarea de echipamente ce consumă mai puțin și prin creșterea izolației termice a casei pentru a consuma mai puțin pe încălzire. Este absolut necesar să-mi asigur resursele de energie pe viitor, dar înainte de asta este fundamental să mă asigur să stopez risipa. Desigur că ambele variante presupun costuri și e cert că numai cea de-a doua îmi oferă perspectiva unei case mai bune cu consum redus de energie. Aceasta a doua variantă ar putea să presupună costuri aparente de investiție mai mari, dar în mod clar îmi oferă multiple beneficii pe termen lung, precum costuri mai mici pentru energie și îmi păstrează spațiul și resursele neatinsse. Costurile de investiție sunt doar aparent mai mici pentru că de fapt sunt multe costuri asociate care pot duce la o investiție per total mai proastă.

Clădirile din țările Uniunii Europene sunt sectorul cu cel mai mare consum de energie și responsabile de emiterea a peste o treime din gazele cu efect de seră. În același timp potențialul de economie de energie și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră este foarte mare, se poate atinge cu costuri globale mici și generează multiple beneficii precum crearea de noi locuri de muncă, reducerea dependenței de importuri și combustibili fosili, calitate a aerului mai bună, confort termic mai ridicat în clădiri și o calitate a vieții crescută.

Strategia energetică a Uniunii Europene are ca elemente fundamentale asigurarea securității energetice, creșterea competitivității sectorului energetic și dezvoltarea durabilă a acestui sector prin reducerea impactului asupra mediului rezultat din producerea și utilizarea energiei. În ultimii ani Comisia

Eficiență energetică durabilă

Avem nevoie de o strategie durabilă pentru renovarea clădirilor din România

● Dr. Bogdan Atanasiu, senior expert Institutul European pentru Performanța Clădirilor, Bruxelles

Europeană a elaborat trei foi de parcurs către anul 2050 care definesc traiectoriile de urmat pentru a atinge o economie competitivă cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, pentru a asigura un sector energetic durabil și pentru utilizarea eficientă a resurselor. Din aceste motive clădirile au fost identificate ca fiind un sector cheie în atingerea obiectivelor celor trei foi de parcurs mai sus menționate:

➤ Foaia de parcurs UE pentru tranziția la o economie cu emisii reduse de gaze cu efect de seră identifică nevoia reducerii emisiilor cu 88-91% până în 2050 (comparativ cu 1990) în sectoarele rezidențial și terțiar,

➤ **Potențialul mare de creștere a performanței energetice a clădirilor existente și nou construite este definitoriu în realizarea unui sector energetic durabil, cu un impact semnificativ în reducerea consumului, creșterea securității energetice și a competitivității.**

➤ Foaia de parcurs 2050 pentru energie consideră că potențialul mare de creștere a performanței energetice a clădirilor existente și nou construite este definitoriu în realizarea unui sector energetic durabil, cu un impact semnificativ în reducerea consumului, creșterea securității energetice și a competitivității.

➤ Foaia de parcurs către utilizarea eficientă a resurselor în Europa identifică clădirile printre cele trei sectoare strategice de acțiune, influențând 42% din consumul final de energie, 35% din emisiile de gaze cu efect de seră, 50% din consumul de materiale și 30% din consumul de apă.

Cele trei foi de parcurs definesc obiectivele pe termen lung precum și țintele intermediare ce trebuie atinse, fundamentând totodată rolul determinant al creșterii performanței energetice a clădirilor în atingerea acestor obiective.

Având în vedere faptul că aproximativ 75% din fondul actual de clădiri va exista încă în 2050 este evident că renovarea energetică profundă a acestora va fi

determinantă în atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă pe termen lung.

Articolul 4 al noii Directive Europene pentru Eficiență Energetică (27/2012/EU) cere Statelor Membre să elaboreze strategii pe termen lung pentru stimularea investițiilor în renovarea stocului de clădiri existent. Articolul menționează că aceste strategii trebuie să conțină:

➤ O analiză a stocului de clădiri existent, pe cât posibil bazată pe date statistice;

➤ Identificarea măsurilor economice pentru renovarea diverselor tipologii de clădiri (de locuit, de birouri, spitale, școli etc.) în funcție de zonele climatice în care se află;

➤ Politici și măsuri care să stimuleze renovarea energetică profundă a clădirilor, la nivele economice și inclusiv în etape distribuite în timp;

➤ O perspectivă predictibilă în timp care să ofere un cadru investițional stabil pentru proprietarii de clădiri, firmele din construcții și instituțiile financiare;

➤ O estimare bazată pe datele existente a economiilor de energie și a multiplelor beneficii asociate renovării energetice a clădirilor;

Prima variantă a acestei strategii trebuie să fie publicată până în aprilie 2014, actualizată la fiecare trei ani și raportată Comisiei Europene în cadrul Planurilor Naționale pentru Eficiență Energetică.

În plus, Articolul 5 al aceleiași directive stipulează că Statele Membre UE trebuie să crească la 3%/an rata de renovare a clădirilor ocupate sau închiriate de către administrația centrală. Renovarea trebuie să se facă conform cerințelor minime de performanță energetică determinate în urma aplicării metodologiei de costuri optime după cum prevede Directiva Europeană revizuită pentru performanță energetică a clădirilor (Directiva 31/2010/EU, Articolele 3 și 4).

Clădirile de locuit din România sunt responsabile pentru 34%, aprox 8000 mii tep (tone echivalent petrol), iar clădirile nerezidențiale pentru 4,5% (arox. 1000 mii tep) din consumul final de energie din România. Cumulat, clădirile din România reprezintă

sectorul cu cel mai mare consum de energie (38,5%), înaintea industriei (33%) și transporturilor (23%). În acest moment sunt operaționale în România Programul național de reabilitare termică a blocurilor de locuit (OUG no. 18/2009) cu buget anual și variabil precum și schema de finanțare a renovărilor energetice a clădirilor de locuit prin împrumuturi preferențiale (OUG no. 69/2010). În noiembrie 2012 a fost lansată schema de renovare termică a blocurilor de locuințe cu finanțare din fonduri europene (OUG no. 63/2012) care reprezintă un mare succes dar care se va opri la finalul acestui an. În ciuda faptului că activitățile de renovare termică au avut o amploare mare în ultimii ani, până în prezent numai aproximativ 2,5% din blocurile de locuit au fost renovate prin programul național.

În acest moment nu avem definită o strategie clară și nici cadrul necesar de punere în practică a unor activități durabile și predictibile de renovare, care să adreseze în timp în mod egal toate clădirile de locuit.

În cadrul proiectului european ENTRANZE (www.entranze.eu), Institutul pentru Performanță Energetică a Clădirilor din Europa (BPIE) a organizat în 17 aprilie 2013 la București un eveniment pe tema strategiilor de creștere a performanței energetice a clădirilor. În cadrul acestui eveniment au fost prezentate principalele puncte ce trebuie atinse în vederea creării unei strategii durabile pentru clădirile din România după cum urmează:

- Identificarea situației actuale (clădiri, consum, piața) și a oportunităților existente;
- Elaborarea unei strategii și a unei foi de parcurs până în 2050 care să stabilească țintele finale și intermediare pentru creșterea performanței energetice a clădirilor;
- Dezvoltarea legislației de transpunere în practică a strategiei în cadrul unui pachet legislativ integrat cu alte politici conexe precum dezvoltarea regională,

utilizarea rețelelor de termoficare, planurile de dezvoltare urbană;

- Ajustarea periodică a reglementărilor pentru clădiri și introducerea cerințelor de performanță energetică pentru clădiri noi sau în urma renovării;

- Dezbateră publică și îmbunătățirea periodică a strategiei pentru clădiri, precum și a legilor și măsurilor ce o transpun în practică;

- Monitorizarea progresului înregistrat în implementarea strategiei;

- Elaborarea de programe economice suport pentru stimularea pieței bazate pe instrumente dedicate unor anumite tipuri de clădiri și forme de proprietate (de ex. granturi, împrumuturi, revolving, taxare preferențială, obligații pentru furnizorii de servicii energetice, ESCO). Atragerea surselor de finanțare europene și internaționale, precum și măsurile neutre la bugetul public trebuie să fie prioritare;

- Eliminarea barierelor de piață și administrative precum și crearea condițiilor pentru dezvoltarea industriei locale furnizoare de materiale și echipamente eficiente pentru clădiri;

- Susținerea activităților de cercetare-dezvoltare-demonstrare în domeniul eficienței energetice și a utilizării surselor regenerabile în clădiri;

- Creșterea calificării și a nivelului de cunoaștere a forței de muncă implicate în construcția și renovarea clădirilor, respectiv arhitecți, constructori, instalatori;

- Creșterea nivelului de informare și furnizare de sfaturi tehnice către factorii implicați în activitățile de renovare și construire a clădirilor, inclusiv prin crearea de puncte unice de informare în cadrul primăriilor, a asociațiilor de orașe și a agențiilor de energie;

BPIE a realizat recent un ghid de elaborare a strategiilor pentru renovarea clădirilor, ce se dorește un sprijin pentru eforturile statelor membre UE în punerea în practică a cerințelor directivei europene (disponibil la www.bpie.eu). În plus, până la finalul

acestui an BPIE își propune să finalizeze o foaie de parcurs pentru renovarea stocului de clădiri din România.

Directiva Europeană pentru eficiență energetică obligă statele membre să aibă o strategie pe termen lung pentru renovarea clădirilor. Pe de altă parte, este în interesul României să realizeze o astfel de strategie pentru a atrage beneficiile socio-economice și de mediu. În plus, creșterea gradului de implementare a politicilor europene și existența unor strategii sectoriale pe termen lung sunt condiții ce trebuie îndeplinite pentru accesarea fondurilor europene. Pe scurt, avem șansa să îmbunătățim condițiile de viață, să reducem consumul de energie și să evităm probleme viitoare, să creăm noi locuri de muncă și activități economice și toate acestea cu finanțare parțială din bani europeni. |

Evaluări și studii recente ale Institutului European pentru Performanța Energetică a Clădirilor (Buildings Performance Institute Europe-BPIE), sunt disponibile gratuit la www.bpie.eu.

